

**85-ԱՄԵԱԿ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ
ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
1929 2014**

Նահապետ Մելքոնեան

Ամէն անգամ, երբ կը փորձեմ Երուսաղէմի Սրբոց Թարգմանչաց Վարժարանի (ՄԹՎ) հիմնադրութեան տարբեր ամեակներու մասին թուղթին յանձնել մտածումներս, կը մտաբերեմ այդ լուսամիտ և «տարօրինակ» վանականները, որոնք Համաշխարհային Ա. Պատերազմէն ու Յեղասպանութեան արհաւիրքներէն ետք, սրտաբեկ ու վշտահար, սակայն անկոտորուն կամքով ու հաւատքով անսասան, պէտք է որ տիրութիւն ընէին անապատէն եկած սերունդին նահատակ, ու հայեցի դաստիարակութիւն ջաբէին որբերու սերունդին:

Քսանմէկերորդ դարասկիզբին, երբ պատմութիւնը կը կրկնէր ինքզինք, երբ մարդ արարածը տակաւ կը հեռանայ Աստուծոյ, երբ գազանացած մարդը կը շարունակէ ցեղասպանութիւնը, երբ քաղաքներ ու երկիրներ կը քանդուին մեր աչքերուն առաջ, երբ նիւթականացած այս աշխարհին մէջ ամէն օր ականատես կ'ըլլանք մարդ արարածի վայրագութիւններուն, ինչպէ՛ս գրեմ, ի՜նչ գրեմ եռամեծար վանականներուն մասին, որոնք կեանքի լոյսն ու կենաց հացը բաշխեցին որբերու այն սերունդին, որոնք Եռեռնի սահմնկեցուցիչ օրերուն անապատի աւազներուն վրայ սորվեցան իրենց առաջին ԱԲԳ-ի դասը:

...Մարդիկ կը փլին ու կ'երթան, երբ իրենց հոգին չէ անդամագրուած կեանքէն վեր, նիւթեղէնէն վեր, ջերմագոյն իմաստի մը, վսեմ գաղափարի մը:

Ահաւասիկ այս հաւատքով է որ Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեան Միաբանութիւնը, գլխատրոթեամբ մեր մեծագոյն գիտնական և մտաւորական վանականներէն Տ. Եղիշէ Արք. Դուրեան Պատ-

րիարքին, որոշեց անդամագրել որբերու այդ սերունդը, ջերմագոյն իմաստի մը, մկրտելով անոնց հոգին, իմացական այնպիսի աւազանի մը մէջ, ուր «կապարն յոսկի, նիւթը յոգի դառնայ»: Եւ այսպէս...

Վաղուան տեսիլքը իրենց աչքերուն մէջ, Ս. Յակոբայ Միաբանութիւնը հոգեպէս սպառնազինուած տրամադրեց 50.000 հազար սթերլին, որպէսզի Հայոց Վանքին մէջ կառուցուի հրաշագործ մտքի տաճար մը, որպէսզի այնտեղ ակօսուին և սերմանուին ուժը՝ ստղիմական ոգիին:

1929-ը Հոկտեմբերին, Տ. Եղիշէ Արք.

Դուրեան, շրջապատուած միաբանից հայրերով, կը կատարէր բացումը Երուսաղէմի միակ այս կրթական Տունին և զայն կը կոչէր «Սրբոց Թարգմանչաց Վարժարան ի յիշատակ մեր գիրի և գրականութեան ստեղծիչ անգուգական զոյգին, Սրբոց Սահակայ և Մեսրոպայ», ինչպէս կը վկայէր նախկին տեսուչ Մերովքէ Արք. Մանուկեանը:

Աւելի քան ութ տասնամեակներ անցած են այսօր այն օրէն, երբ քար առ քար մարմին կ'առնէր Սրբոց Թարգմանչաց վարժարանը, վանքի Ջամ Թաղի շրջաբակին մէջ:

Աւելի ուշ, 1950-ական թուականներուն Թարգմանչաց վարժարանը կ'օժտուէր երկրորդական ուսման բաժանմունքով, շնորհիւ երկու տեսլապաշտ նուիրեալներու, առաջինը՝ վարժարանի երկարամեայ և անձնուէր տեսուչ՝ Տէր Կիւրեղ Եպսկ. Գաբրիէանի, երկրորդը վաստակաշատ

**Տ. Կիսրեղ Եպսկ.
Գաբիկեան**

ուսուցիչ և տնօրէն Պրն. Եղիա Տիգրանեանի, որուն ջանքերուն շնորհիւ շրջանաւարտ աշակերտները յիսնամեակ մը ամբողջ պատրաստուեցան անգլիական GCE քննութիւններուն:

Այսօր, երբ կ'ողջունենք փառքը Թարգմանչացին, կը մտաբերենք արդար վաստակը այն բոլոր մշակներուն՝ հոգետրական թէ աշխարհական, որոնք իրենց ամբողջ կեանքը ի սպաս դրին վսեմ գաղափարի, հայօրէն դաստիարակելու, հայկականութեամբ թրծելու հոգիները՝ սաղիմահայ գաղութի սերունդներուն... այնպիսի ոգիով, որ չմտնէ ան նոյնիսկ «օտար ու ամայի ճամբաներու վրայ»:

Մենք տեսանք այդ ոգին Թարգմանչացի աշակերտներուն մէջ, որոնց սրտառուօք տողերը արձանագրեցինք վարժարանի յուշամատեններուն և ՍԹՎ-ի Սանուցի «Հայ Երուսաղէմ» պարբերաթերթին մէջ:

Մենք տեսանք այդ բազմապատկուած ոգին ՍԹՎ-ի Սանուցի ձեռնարկներուն, որ ի մի համախմբած էր բոլորը մէկ ընտանիքի նման, սաղիմական օրերու քաղցրութեամբ ու ջերմութեամբ, հարազատութեամբ ու սիրով... որովհետեւ ուժը այդ ոգիին՝ տակաւ կ'ապրի մեր մէջ:

Թէպէտ այսօր չկան երբեմնի «հսկաները» Թարգմանչացին, որոնք «մարմին ու կերպարանք» տուին, ուսումնական բարձր մակարդակով սերունդներ դաստիարակեցին, սակայն այդ պայքարը յարատեւելու և գոյատեւելու՝ կը շարունակուի:

Այսօր ի՞նչ սերունդի ալ պատկանինք, մանկութեան և դպրոցական օրերու նոյն պատմութիւնն է, որ կը կենդանանայ մեզմէ իւրաքանչիւրին շրթունքին վրայ, նոյնիսկ ժամանակն անգամ չկրցաւ իր փոշիներուն տակ թաղել յուշերը անոնց, որոնք «տաք են դեռ համբոյրի մը չափ», ինչպէս պիտի ըսէր բանաստեղծը՝ Եղիվարդ:

Անցնող տասնամեակներուն Երուսաղէմը պարպուեցաւ հայութենէ:

Այո՛, քաղաքը կրնայ պարպուիլ մեզմէ, բայց այդ ոգին երբեք չի պարպուիր Սաղիմահայէն: Ահա և այսպէս Թարգմանչացի աշակերտները ուր որ ալ գացին, ամէն գաղութի մէջ, Երուսաղէմէն՝ Ամերիկա, Եւրոպա կամ Աւստրալիա... իրենց մասնակցութիւնը բերին գաղութային կեանքին,

մշակութային, եկեղեցական, քաղաքական թէ ընկերային ճամբով, սատարելով հայակերտումի և հայապահպանումի վեհ գործին:

Թարգմանչացի աշակերտներու կեանքին մէջ արձանագրած նուաճումները...պատիւ կը բերեն Սաղէմի Լուսոյ Վառարան Թարգմանչացին, որ այսօր շուրջ 1800 շրջանաւարտներու հունձքով՝ փայլուն էջ մը կը գրաւէ սփիւռքի հայ վարժարաններու տարեգրութեան մէջ:

Այսօր 85-ամեակն է Սրբոց Թարգմանչաց Վարժարանին և Կիւպէնկեան Մատենադարանին:

Սովորական դարձած այս ամեակներու նշումը պէտք չէ միայն դառնան ոգեկոչում ու յիշատակում, հանդիսութիւն և կամ տօնախմբութիւն, այլ Թարգմանչաց Սերունդին կտակը, որ մեզի հասած է Թարգմանչաց Վարժարանով, պէտք է կեանք դառնայ, մաս կազմէ մեր առօրեային, ապրի մեզի հետ, շնչէ մեզի հետ և վերջապէս փոխանցուի սերունդներուն գալիք:

Այլապէս...:

Տարին անգամ մը Սրբոց Թարգմանչաց Վարժարանի հիմնադրութեան և Սրբոց Թարգմանչաց Տօնը ոգեկոչելով. «Որք Զարդարեցին» շարականը երգելով...կամայ ակամայ գիտութեամբ և անգիտութեամբ կը շարունակենք մեր կեանքը... «լո՛ւտ ցաւեր»ով:

Աւելի պարզ ըսեմ... աւելի պարզ գրեմ...

Երբ հայ լեզուն խամրած կը մնայ նորահաս սերունդին շրթունքներուն վրայ...

Երբ Հայ գիրքը կը կորսնցնէ իր երբեմնի ընթերցողներու պապական իրաւունքը...

Երբ Հայ եկեղեցին քիչ մը ամէն տեղ կը կորսնցնէ իր սրբազան արարողութիւններու հոգեզմայլ շարականները...

Երբ օտար բառեր ի՞նչ հեշտութեամբ կը բարբառին մեր շրթներուն վրայ, մեր զաւակներուն շրթներուն վրայ, փոխան մեր ոսկեղնիկին...:

Ահա այս «լո՛ւտ ցաւերուն» ի տես...

Կ'ալեկոծի մեր հոգին, թէ հայ եկեղեցին որքա՞ն կարիքն ունի այսօր Թարգմանչաց սերունդին նման, լուսամիտ, անձնուրաց ու նուիրեալ վանականներու, առաջնորդներու՝ աշխարհական թէ հոգետրական, վերանայելու մեր ինքնութեան իսկ սպառնացող ու անաղմուկ մեր կեանքին մէջ սողացող վտանգներուն անձայն:

Գալիք տասնամեակներու համար ո՞վ պիտի բանայ հաւատքի ակօսները, եթէ ոչ հայ եկեղեցին, հայ վանականն ու կղերը, վերընձիւղելու հայու հոգին, վերընձիւղելու լեզուն ու մշակոյթը, գիրն ու գրականութիւնը, և մանաւանդ հոգետր հարուստ հայ գրականութիւնը, յաղթահարելու

Սրբոց Թարգմանչաց աշակերտությունը, 2013. կեդրոնը Տեսուչ՝ Նորայր Վրդ. Գազազեան

նոր մարտահրավերները:

...Ահա թե՛ ինչո՞ւ այս տօնակատարությունը, այս տարեդարձը, 85-ամեայ այս հանգրուանը, հարկ է որ ինքնաքննարկման, հաշուեյարդարի առիթ մը ըլլայ մեզմէ՛ իւրաքանչիւրին համար... հոգեւոր թէ՛ աշխարհական, նոր թափով շարունակելու Դուրեանով սկսուած վեհ գործը:

...Սրբոց Թարգմանչաց Վարժարանի 85-ամեակին առթիւ, ՍԹՎ Սանուցի և մեր բոլոր

անդամներուն անունով ի սփիւռս աշխարհի, անգամ մը եւս մեր սիրոյ, հաւատարմութեան և զօրակցութեան հետ, յարգանքի և երախտագիտական զգացումները կը յայտնենք Երուսաղէմի Ս. Յակոբայ զինուորագրեալ միաբանութեան և անոր Գահակալին՝ Ամենապատիւ Տ. Նորիան Արք. Մանուկեանին, որուն բարձր հովանաւորութեան տակ Թարգմանչացը կը շարունակէ իր երթը յաղթական:

(Յապատմներով)

ԼՈՒՐԵՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆԵՆ

Ա.- ԲԱՅՈՒՄ

2014-2015 տարեշրջանին վարժարանս սկսաւ իր 85-րդ ուսումնական տարին: Նախ Սեպտեմբեր 1-ին կատարուեցաւ Վարժարանի նախաքաջումը՝ Տեսուչ Տ. Նորայր Վրդ. Գազազեանի բարի գալուստի ջերմ խօսքերով: Ապա ան հակիրճ ակնարկով մը տեղեակ պահեց աշակերտութիւնն ու ներկաները նոր տարեշրջանին կատարուելիք աշխատանքներու և ծրագիրներու մասին: Այնուհետեւ Պրն. Յարութ Պաղամեան աւելի մանրամասնութիւններ տուաւ կարգ մը ծրագիրներու մասին, ինչպէս նաեւ ծանօթացուց յաջորդ օրուան պաշտօնական բացման յայտագիրը:

Սեպտեմբեր 2-ի առաւօտեան տեղի ունեցաւ Սրբոց Թարգմանչաց վարժարանի

պաշտօնական բացման արարողութիւնը, ուր ներկայ էր նաեւ Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան հոգեւորական դասը՝ առաջնորդութեամբ Լուսարարապետ Տ. Սեան Արք. Ղարիպեանին: Հիւրերու շարքին էր Հայաստանի Հանրապետութեան Պատուաւոր Հիւպատոս Տիար Յովակ Մոմճեան. հաւաքուած էր նաեւ ծնողներէ ու հարազատներէ բաղկացեալ ստուար հասարակութիւն մը: Նախքան 2014-2015 տարեշրջանի համար նախատեսուած հայկական և այլ դպրոցական ծրագիրներու ներկայացումը, երկսեռ աշակերտութեան, ծանօթացուեցան նաեւ նոր ուսուցիչ-ուսուցչուհիները իրենց որակաւորումներով:

Այս տարի նոյնպէս աշակերտութեան թիւը որոշ աճ մը արձանագրելով ընդհանուր թիւը հասաւ 157-ի: